

“El sindicalisme espanyol s’ha tornat a posar a l’altura”

Rafael Recuenco, secretari general de la UGT del País Valencià des que es va constituir com a federació, l’any 1988, ha estat recentment reelegit per seguir al capdavant d’aquest sindicat, per primera vegada amb una altra alternativa. En aquesta conversa, argumenta la necessitat de la vaga general per fer front a la política del Partit Popular, que critica sense pèls a la llengua.

El passat 27 de març, vostè era reelegit secretari general de la UGT. Una de les resolucions del congrés era instar la direcció a treballar per tancar alguns “forats” en la protecció social dels treballadors. Dues setmanes després, el Govern d’Aznar presentava el projecte de reforma de la protecció de la desocupació. Un escenari ben diferent, no?

—No. És el mateix escenari que ja preveïem que es podria produir. Nosaltres ja estàvem comprovant que els criteris de la política econòmica dels governs de la Generalitat i de la nació no van encaminats a afavorir les prestacions socials sinó a retallar, retallar i retallar. Nosaltres havíem anat demanant al Govern d’asseure’ns a negociar les prestacions socials, i el Govern ha triat un altre camí. Ha presentat un document que les retalla. Per tant, és el mateix escenari però amb una posició molt més agressiva per part del Govern. Nosaltres no preveïem ni tan sols asseure’ns a negociar aquesta proposta.

—Si no retiren aquesta proposta, hi haurà vaga general?

—Al sindicalisme de classe, com som Comissions Obreres o nosaltres, el Govern del PP no ens deixa una altra eixida que no siga aquesta. El moviment sindical fa molt de temps que li diu al Govern que no pot ser que el cinquant per cent dels treballadors valencians que estan aturats no tinguem cap prestació. El Govern ha d’entendre que ha de canviar la normativa perquè aquest grup de treballadors que no rep cap prestació pugui accedir almenys a

algun mecanisme d’ajuda per a viure. Si el Govern no retira el seu document, la resposta dels sindicats ha de ser clara. L’acord al qual hem arribat és que el pròxim 23 de maig ens reunirem els òrgans corresponents per convocar la vaga general.

—Vostè ha dit que Berlusconi intenta aprovar ara una reforma semblant a la que va fer José María Aznar l’any passat. A ell ja li han muntat una vaga general. El sindicalisme de l’estat espanyol és més moderat o més feble?

—Jo no voldria en aquests moments mirar molt cap al que ha ocorregut en el passat. Estic molt interessat a mirar cap al futur. El sindicalisme d’Espanya té moltíssimes coincidències amb el sindicalisme internacional i europeu. Tot el món sap que quan José María Aznar va aplicar la seua reforma laboral, els sindicats no ens posàrem d’acord per a convocar-li la vaga general. Com que això forma part del passat, i ara hem arribat a la conclusió que la nova agressió del Govern del Partit Popular a tots els treballadors mereix ser contestada amb una convocatòria de vaga general, el sindicalisme espanyol, de nou, ha tornat a posar-se a l’altura del que està fent el sindicalisme europeu. A Itàlia, van fer la vaga general fa uns dies, i nosaltres, si el Govern d’Aznar no retira la seua proposta, la farem el mes que ve. Per tant, el sindicalisme espanyol no és més feble. És distint. Però, al mateix temps, tenim els mateixos problemes. Són polítiques neoliberals, polítiques de la dreta, dirigides a retallar drets dels treballadors, a afavorir la gent

"Si a un inspector que ha d'anar a una empresa li donen instruccions que abans d'anar telefone a l'empresa, és evident que determinades anomalies ja no se les trobarà quan arribe."

que té més poder adquisitiu. A partir d'aquest fet, el moviment sindical ha de donar resposta quan creu que toca i quan pot. Ara, afortunadament, el conjunt de Comissions i d'UGT han pensat que és el moment.

—Parlem ara de la situació valenciana. Quina és la seua valoració de les anàlisis triomfalistes del Govern valencià, tan diferents de les que vostè em relata?

—En aquesta terra nostra, hi ha molts problemes. Per exemple, aquest matí, llegia un article d'opinió als mitjans de comunicació d'un responsable d'un partit polític que tractava sobre els jornals que s'havien perdut engrany al camp valencià. Deia que quan no era pel pixat, era per la pinyolada, i quan no, per les mesures que els americans havien pres contra els nostres productes. La cosa és que el camp valencià ha perdut milers i milers de jornals. Si anem a altres sectors de la producció, podem parlar d'alguna fàbrica del tèxtil que va ma-

lament, a la mateixa ciutat de València, on la senyoreta Barberà és la reina i el senyor Zaplana, el rei. En aquesta comunitat hi ha problemes. Per exemple, la Ford no posa el tercer torn. Una cosa és la teoria i una altra la realitat. És evident que jo no compartesc els plantejaments del molt honorable president.

—La reducció de l'atur s'ha produït a costa de crear feina precària?

—La reducció de l'atur s'ha produït perquè, en el mateix lloc de treball, on abans en treballava un, ara en treballen quatre o cinc amb contractes d'una hora, de dues hores, de tres hores.

No han creat més llocs de treball, que és el que haurien d'haver fet. Al contrari, han precaritzat el mercat de treball. On abans hi havia un lloc de treball fix, avui n'hi ha tres o quatre de virtuals. Això no és crear més treball, és crear més precarietat. Aquesta és la realitat valenciana.

—El treball més precari és el submergit. Els darrers quatre o cinc anys ha pujat la taxa de treball desregulat.

—En aquesta comunitat, som pioners des de fa molt de temps amb tot allò relacionat amb el calcer, per exemple. Les sabates que es fan, les ven algú després? Aquests productes els comercialitza algú. Això és el mateix que quan diuen que s'han de reformar les prestacions econòmiques que rep la gent sense feina perquè hi ha frau. No diré jo que no hi haja casos de frau. Però, quan algun treballador que cobra de l'atur també treballa en una empresa, és perquè hi ha un empresari que s'hi presta. Qui n'és el responsable? El treballador que guanya quaranta mil pessetes i després ha d'anar a buscar-se uns diners per a viure, o l'empresari que s'aprofita de la situació per a superexplotar el treballador?

—Hi ha moltes denúncies del funcionament de la Inspecció de Treball.

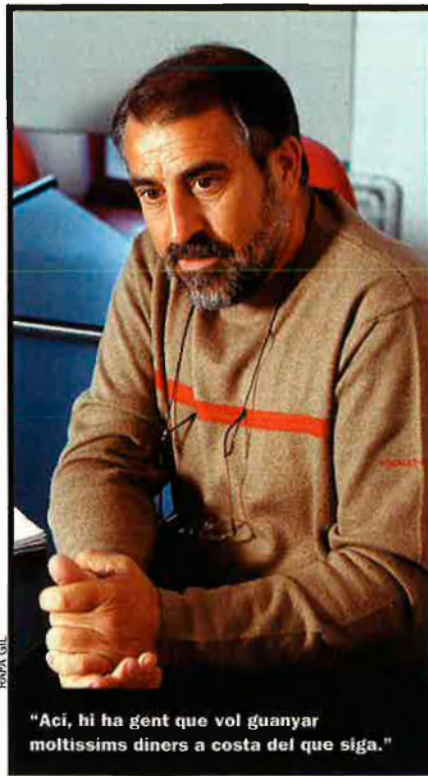
—D'una banda, és evident que la plantilla d'inspectors i de sotsinspectors de treball és insuficient. D'una altra banda, les instruccions que tenen els inspectors no van adreçades a corregir aquesta situació. Al Govern del PP no li interessa molt corregir les situacions de superexplotació que es donen en moltes de les nostres empreses.

—Si parlem de superexplotació, hem de parlar dels immigrants. Per què els habitants de l'estat espanyol que anaven a treballar a Alemanya tenien de seguida papers i ací, ara, es produeix un incompliment sistemàtic de la legalitat laboral?

—El fenomen de la immigració, des del moviment sindical, té dos vessants. L'un és la part social, quan vénen en una pastera o als eixos d'un camió, i una altra és quan treballen. Nosaltres estem preocupats pel vessant social, però no som una ONG o l'església, som un sindicat. Nosaltres estem preocupats pel tema social, pels immigrants que no tenen on dormir, de la mateixa manera que estem preocupats pels nadius. Els immigrants estan superexplotats. La legalitat en el terreny laboral, no li preocupa massa al Govern del PP. De la legalitat dels immigrants, tan sols li preocupa si tenen papers o no. Amb aquesta legalitat, jo no hi estic gens d'acord, entre altres coses perquè jo també sóc immigrant, de Castella al País Valencià. Els empresaris demanen treballadors perquè tenen molts llocs de treball per cobrir. El que en realitat demanen els empresaris és mà d'obra barata, i si és possible immigrant perquè no puga reclamar, perquè no exigisca que se li puga aplicar el conveni. Fa pocs dies, s'ha produït un fenomen en la Vall d'Albaida. Una empresa que necessita cobrir llocs de treball demanava immigrants, però que no foren àrabs. Hi ha immigrants d'unes altres nacionalitats que són molt més dòcils. Aquells de llocs molt llunyans d'ací són molt més dòcils que els qui vénen de prop. Hi ha comportaments molt vergonyosos en el terreny de la immigració.

—Els sindicats fan tot el possible per denunciar aquesta explotació?

—En el vessant institucional, sí. En el vessant sindical, en els centres de

"Ací, hi ha gent que vol guanyar moltíssims diners a costa del que siga."

"On abans hi havia un lloc de treball, ara n'hi ha quatre de virtuals. Això no és crear treball"

treball, depèn. En les empreses importants on hi ha comitès d'empresa o els sindicats tenen una implantació important, sí que es fa. Ara, en moltes de les empreses valencianes, la immensa majoria de les quals no arriba a quinze treballadors, és molt més complicat. És en aquestes empreses on es produeixen majoritàriament algunes de les actuacions més greus. Nosaltres demanem al Govern del senyor Zaplana que enfront d'aquesta situació el cos d'inspecció de treball ha d'actuar. Però, si a un inspector que ha d'anar a una empresa, li donen instruccions que abans d'anar-hi telefone a l'empresa, és evident que quan hi vaja, determinades anomalies ja no se les trobarà. Tornem al tema de la immigra-

ció i de la precarietat relacionat amb la sinistralitat laboral. Havíem denunciat el que passava amb la immigració a Alacant, en tota la costa. En la construcció, tinguérem fa poc un accident i va morir un xicon immigrant de 22 anys. Treballava sense contracte en una empresa que era una subcontracta d'una altra subcontracta que treballava amb un o dos regularitzats i la resta sense contracte. Quants diners podia cobrar el treballador si totes les empreses guanyaven diners? Tots aquests fets els sap el Govern, els sap la inspecció de treball.

—Per què tenim al País Valencià una de les taxes de sinistralitat laboral més altes d'Europa?

—Perquè és on més precarietat hi ha. Perquè hi ha zones del País Valencià on la taxa de precarietat laboral arriba quasi al 45%. El treballador que treballa en precari, si va a protestar, el despatxen.

—En moltes de les mitjanes empreses de les quals vostè ha parlat i en molts dels sectors econòmics emergents, sembla que el sindicalisme compta menys. Ha de trobar noves fórmules per a créixer?

—No és el mateix el que ens ocorre a nosaltres que el sindicalisme internacional. Si els sindicats demanem un augment salarial per damunt del 2%, ens tracten com si fórem bojos, com si volguérem destrossar el país. Si ho fan els nostres companys d'un país del costat, no passa res. En aquests moments, a Alemanya, hi ha la negociació col·lectiva del conveni del metall. Els treballadors tenen una oferta del 3,5%, quan la previsió d'inflació és del 2%, i han convocat una vaga en el sector del metall. Si això ho férem ací, hauríem d'amagar-nos per tots els llocs. Ens dirien que som uns irresponsables, que volem carregar-nos l'economia, etc. És que som a Espanya i som al País Valencià, i hi ha alguna gent que l'única cosa que vol és guanyar molts, molts, molts diners a costa del que siga, i el que no vol per cap motiu és que els sindicats diguem que no estem d'acord.

Miquel Calvet